

Қылмыс, нашақорлық – қауіпті дерт

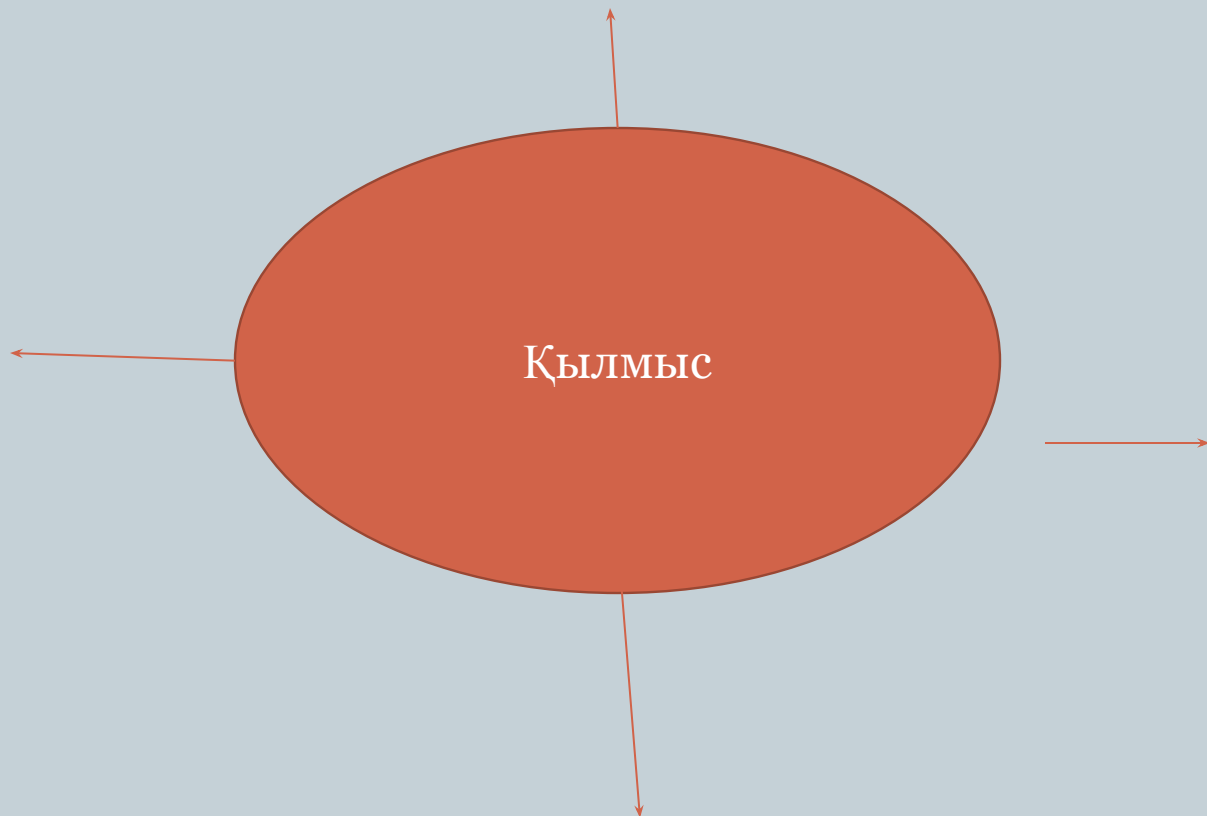
«Құқығыңды сақтап үйрен, бірақ басқалардың құқығы бар екенін ұмытпа»,

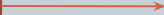
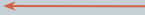
«Досы көпті жау алмайды, ақылы көпті дау алмайды»,

Заң біткен жерде зұлымдық басталады».

Кәмелеттік жасқа толмаса да, 16 жастан
асқан жасөспірім кез келген қылмысы
үшін жауапқа тартылады.

Қылмыс дегеніміз

- Заң қылмыс деп танитын әрекет немесе әрекетсіздік.
- Қылмыстың қоғамда жасалу себептері :
  - Кедейшілік
  - Жұмыссыздық
  - Мәдениеттің төмендігі
  - Адамгершіліктен азғындау
  - Отбасылық тәрбиенің дәрменсіздігі
  - Маскүнемдіктің етек алуы
  - Нашақорлық
  - Құқық қорғау органдары қызметінің қанағатсыздығы

Жазаның мынадай түрлері бар:

- айып салу (айыптың мөлшерін сот белгілейді);
- құқықтан айыру (істеп жүрген қызметі құқығынан, лауазымды орнынан алу);
- қоғамдық жұмысқа тарту (сотталған адамды өзінің негізгі жұмысынан тыс қоғамдық пайдалы еңбекке тарту);
- еңбекпен түзету жұмысы (сотталған адам сотта белгіленген мерзімде өзінің жұмыс орнында еңбек етіп өтейді);
- бас бостандығын шектеу (сотталушыны арнайы орында, қоғамнан оңашаламай ұстау);
- тұтқындау;
- әскери тәртіп бөлімінде ұстау;
- бас бостандығынан айыру;
- сотталушының мүлкін тәркілеу;

Кәмелеттік жасқа толмаса
да, 16 жастан асқан
жасөспірім кез келген
қылмысы үшін жауапқа
тартылады.

ҚР Қылмыстық кодексінде, қажетіне қарай, қылмыс жасаушының кінәсін ауырлататын жағдайлар да қарастырылған.

Олардың негізгілері мыналар:

- қылмысты бұрын қылмыс жасаған адам қайталап жасаса;
- қылмысты адамдар тобы ұйымдасқан түрде жасаса;
- қылмыс жас балаға, қарт адамға қарсы және адамның дәрменсіз жағдайында жасалса;
- қылмыстың арты ауыр зардапқа әкеліп соқтырса;
- қылмысқа балалар немесе психикалық кемтар адамдар тартылса,
- қылмыс ерекше қатыгездікпен, жәбірленушіні қорлау, оның қадірін, арын аяққа басу әрекеттерімен жасалса;
- қылмыс табиғат апаты немесе басқа да төтенше жағдайды бүркемеленіп жасалса;
- қылмыстан қоршаған ортаға зиян келтірілсе;
- қылмыс адамның уландырғыш заттар мен ішімдікті қолданған күйінде жасалса;
- қылмыс от қаруды, жарылғыш және техникалық құралдарды пайдаланып жасалса;

Никотиннің зияны

Зиянды әдеттер

Шылым шегу

Наша орлы

Ішімдік

Жүрек бұлшық
еттерінің қоректеуі
бұзылып, ол қан
тамырларының
құрғауына әкеледі

Әрбір 6 секундте
бір адамның
өмірін жұтады

ТЕМЕКІ

Өкпенің қатерлі
ісігін тудырады

Бір тартылған
темекіден ағзада 25
мг. С витамині, яғни
бір апельсиннің
құрамындағы
витамин жойылады.

- 1. Бір қазаға екі ..... жоқ
- 2. Куәсіз істі күмән табар, куәлі істі ..... табар
- 3. Би екеу болса, ... төртеу
- 4. Әр елдің ..... басқа , иттер қара қасқа
- 5. Елшіге ..... өлім жоқ
- 6. Тақыр жерге су төксең жеруге тайғақ болар,
Жаманға сырыңды айтсаң ..... , болар
- 7. Ата – ананың қадірін балалы болғанда білерсің,
Анық достың қадірін, ... болғанда білерсің
- 8. .... істің – арты игі
- 9. Жолға шықсаң сайлан, бес ..... байлан
- 10. У ішкен бір өлім, ... ішкен мың өледі

Тренинг

3 МИНУТТЫҚ ЭССЕ

“Ұрлық түбі - қорлық”

Назарларыңызға рахмет!